

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

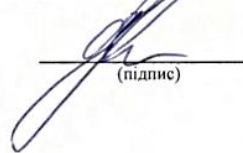
ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ІНСТРУМЕНТИ ЛОГОРИТМІКИ ТА МУЗИКОТЕРАПІЇ
В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»**

(розробник: С. Ковальова)

*для вчителів-дефектологів, вчителів-логопедів, практичних психологів,
соціальних педагогів, асистентів вчителів, асистентів вихователів,
фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, психологів, музичних керівників,
фізичних інструкторів, вихователів закладів дошкільної освіти,
вчителів початкових класів*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: професійний розвиток вчителів-дефектологів; практичних психологів, соціальних педагогів закладів загальної середньої, дошкільної, освіти, асистентів вчителів, асистенти вихователів стосовно формування інклюзивної компетенції з використання арт-терапії як технології підтримки, розвитку дітей з особливими освітніми потребами (ООП), відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогічних фахівців, необхідних для організації освітнього процесу з учнями та дітьми дошкільного віку з ООП, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання програми:

- усвідомлення можливостей та перспектив розвитку інклюзивної освіти в Україні;
- розуміння сутності та принципів універсального дизайну в освіті, який сприяє створенню середовища, що доступне для всіх учасників незалежно від їхніх потреб та можливостей;
- розуміння різноманітності учнівського колективу (різні рівні базових і поточних знань, підготовленість учнів, їхні навчальні інтереси, індивідуальні стилі навчання);
- ознайомлення педагогів з техніками арт-терапії як засобами підтримки та розвитку дітей з ООП;
- підготовка педагогів до використання інноваційних методів навчання для підвищення ефективності освітнього процесу.
- визначити які конкретні цілі можна досягти за допомогою арт-терапії в освітньому середовищі (корекція емоційних станів, розвиток комунікативних навичок, підвищення самооцінки, зняття стресу, профілактика емоційного вигорання тощо).

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері інклюзивної освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- володіння навичками необхідними для виконання професійних функцій в умовах інклюзивного навчання;
- навичок педагога щодо організації процесу навчання учнів, дітей з ООП з різними

навчальними можливостями в умовах одного класу, групи ЗДО.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- виявляти позитивне сприйняття та проявляти позитивне ставлення до різноманітності дітей в колективі класу, групи,
- враховувати можливості дитини;
- розуміти необхідність створення безпечного, безбар'єрного, інклюзивного освітнього середовища.
- ефективно взаємодіяти й співпрацювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей, патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, полікультурність).

Розробник програми	Ковальова С.В., доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук.		
Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Інструменти логоритміки та музикотерапії в системі забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу» для вчителів-дефектологів, вчителів-логопедів, практичних психологів, соціальних педагогів, асистентів вчителів, асистентів вихователів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, психологів, музичних керівників, фізичних інструкторів, вихователів закладів дошкільної освіти, вчителів початкових класів		
Мета програми	Розвиток професійних компетентностей учителів-дефектологів, учителів-логопедів, практичних психологів, соціальних педагогів, асистентів вчителів, асистентів вихователів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; психологів, музичних керівників, фізичних інструкторів, вихователів закладів дошкільної освіти, учителів початкових класів		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Вчителі-дефектологи; практичні психологи, соціальні педагоги закладів загальної середньої, дошкільної, освіти, асистентів вчителів, асистенти вихователів		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год.

Модуль I.		
1.1.	Вступ до теми «Інструменти логоритміки та музикотерапії в системі забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу»	2
1.2.	Створення безпечного емоційно-психологічного освітнього середовища	2
Модуль II.		
2.1.	Психологічна підтримка та збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу засобами логоритміки і музикотерапії	2
2.2.	Логоритміка і музикотерапія в системі арт-терапевтичних практик	4
2.3.	Використання психолого-педагогічних, арт-терапевтичних можливостей музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку та емоційній безпеці дітей і дорослих під час війни	2
2.4.	Освітня мнемотехніка як інструментарій для логопеда	2
2.5.	Ефективні прийоми і техніки логоритміки в попередженні мовленнєвих порушень та розвитку психомоторики дітей з особливими освітніми потребами	2
2.6.	Організація та етапи логоритмічного заняття: практичний інструментарій	4
	2.7. Музично-педагогічна технологія Карла Орфа в імпровізаційному музикуванні та колективній творчості дітей з ООП	2
	2.8. BodyPercussion (тілесна перкусія) як природний засіб саморегуляції та відновлення ресурсів учасників освітнього процесу	2
Модуль III.		
3.1.	Тематична дискусія «Логоритміка та музикотерапія в системі забезпечення психологічного супроводу та підтримці учасників освітнього процесу»	4
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – керована самостійна робота)	
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	<i>Загальні компетентності: 3К.01, 3К.02, 3К.03, 3К.04, 3К.05.</i> <i>Професійні компетентності:</i> A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3);	

	Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Модуль І.

1.1. Інструменти логоритміки та музикотерапії в системі забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу

Психологічні основи логоритміки та музикотерапії в системі заходів, спрямованих на підтримку та благополуччя учасників освітнього процесу. Універсальні педгогіно-психологічні можливості музики у стимуляції навчання та збереженні здоров'я особистості. Здійснення психолого-педагогічного супроводу батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти. Сучасний інструментарій логоритміки й музикотерапії в особистісному розвитку дітей з ООП.

1.2. Створення безпечного емоційно-психологічного освітнього середовища Кодекс безпечного освітнього середовища

Поняття безпечного освітнього середовища та його характеристика в освітній теорії та практиці. Психологічна безпека учнів та захищеність педагогів у збереженні психічного здоров'я під час війни. Взаємодія у роботі психологічної служби та ефективний міжособистісний взаємодії для безпеки учасників освітнього процесу.

Модуль ІІ.

2.1. Психологічна підтримка та збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу засобами логоритміки і музикотерапії

Ментальне здоров'я як атрибут психологічного благополуччя. Музикотерапія та логоритміка як ресурс психологічної підтримки та саморегуляції. Емоційно-психологічні особливості логоритміки та музикотерапії у розвитку емоційної стійкості. Психологічний механізм логоритміки та музикотерапії. Ефект цілительної музико-терапевтичної практики для всіх і кожного.

2.2. Логоритміка і музикотерапія в системі арт-терапевтичних практик

Особливості музикотерапії й логоритміки як складових арт-терапевтичної практики, їх універсальних можливостей в особистісному розвитку, збереженні й психологічній підтримці здоров'я дітей різного віку. Витоки музикотерапії та її вплив на збереження й відновлення психологічного здоров'я дітей різного віку. Сутність та види музикотерапії у психологічній науці та музикотерапевтичній практиці або чому і як лікує музикотерапія. Логоритміка як універсальний ресурс у розвитку дітей з особливими потребами.

2.3. Використання психолого-педагогічних, арт-терапевтичних можливостей музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку та емоційній безпеці дітей і дорослих під час війни

Особистісний підхід і особистісно-орієнтоване навчання в безпечному освітньому середовищі. Психолого-педагогічні, арт-терапевтичні можливості впливу музичного мистецтва й музикотерапії у забезпеченні психологічної підтримки, збереження ментального

здоров'я та створення умов для емоційної стабільності і рівноваги учасників освітнього процесу. Психологія впливу мистецтва й мистецької діяльності. Мистецтво як ресурс саморегуляції, релаксації і розвантаження психічних процесів. Музичні твори для підтримки емоційно- психологічних станів.

2.4. Освітня мнемотехніка як інструментарій для логопеда

Теоретико-мелодологічні основи, сфера застосування та історія розвитку мнемотехніки в сучасній освіті. Мнемотехнічні таємниці та сучасний інструментарій мнемотехніки. Збереження психологічного здоров'я та профілактика стресового навантаження засобами мнемотехніки. Методи та прийоми мнемотехніки. Навчально-розвивальні комплекси для інклюзивного навчання.

2.5. Ефективні прийоми і техніки логоритміки в попередженні мовленнєвих порушень та розвитку психомоторики дітей з особливими освітніми потребами.

Вплив музичного мистецтва й музичної діяльності на розвиток мовлення та психомоторики дітей. Психологічні особливості впливу музики на правопівкульну взаємодію. Психо-емоційна природа музичних здібностей дітей і психо-моторна природа музичного мистецтва. Музика і ритм. Музично-рухова діяльність у розвитку опорно-рухового апарату та артикуляційної моторики. Логопедичні, логоритмічні методи і прийоми для розвитку мовлення дітей.

2.6. Організація та етапи логоритмічного заняття: практичний інструментарій

Методика організації логоритмічних занять у різновікових групах. Етапи та структура логоритмічних занять. Сучасні форми, методи технології організації логоритмічних занять. Профілактика емоційно-психологічного напруження та гармонізація психічних процесів. Творчий вплив логоритміки на загальний особистісний розвиток.

2.7. Музично-педагогічна технологія Карла Орфа в імпровізаційному музикуванні та колективній творчості дітей з ООП

Зарубіжна система музичного виховання Карла Орфа, концепція “Елементарного музикування” в інтеграції музики, рухів та мовлення, практичний інструментарій музично-педагогічної технології в середовищі закладів дошкільної і загальної середньої освіти. Організація колективного музикування та імпровізація

2.8. BodyPercussion (тілесна перкусія) як природний засіб саморегуляції та відновлення ресурсів учасників освітнього процесу

Перкусія тіла як інноваційний підхід у пізнанні мистецтва та самовираженні особистості. Витоки перкусії тіла як мистецтва музики, руху й танцю. Музика й рух в системах музично-ритмічного виховання Карла Орфа й Еміля Жака Далькроза (Body Percussion). Перкусія як світовий тренд та її вплив на гармонійний розвиток дітей. Чому і як впливає Body percussion на цілісний особистісний і музичний розвиток, знеболює болісливі афекти. Ритмічні вправи та композиції для організації музично-перусійної діяльності.

Модуль III.

Тематична дискусія «Інструменти логоритміки та музикотерапії в системі забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу»

Особливості організації логоритміки та музикотерапії як ефективної практики психологічної підтримки здоров'я учасників освітнього процесу, засобів корекції та особистісного розвитку в системі арт-терапії. Психологічні регулятиви, розвивальні та терапевтичні можливості логоритміки та музикотерапії. Сучасні інструменти логоритміки та музикотерапії у збереженні ментального здоров'я учасників освітнього процесу та створенні безпечного емоційно-психологічного середовища.

Питання для самостійного опрацювання

1. Які основні цілі та завдання використання музикотерапії та логоритміки у роботі з дітьми (з особливими освітніми потребами)?
2. Чому логоритміка й музикотерапія має оздоровчо-розвивальний ефект та можливості. Які

існують види музикотерапії та які з них найчастіше використовуються в інклюзивному середовищі

3. Як логоритміка та музикотерапія сприяє створенню емоційно безпечного та підтримуючого середовища для дітей з ООП?

4. Як адаптувати музико-терапевтичні техніки до індивідуальних потреб та можливостей кожної дитини?

5. Які засоби та обладнання необхідні для проведення музико-терапевтичних занять в інклюзивному класі?

6. Як організувати простір для логоритмічних та музико-терапевтичних занять?

7. Які етапи включає в себе логоритмічне заняття?

8. Як і чому музикотерапія впливає на емоційно-психологічний стан дітей з ООП? (зниження тривожності, агресії, покращення настрою)

9. Як Перкусія сприяє розвитку комунікативних навичок та соціалізації дітей з ООП?

10. Які існують виклики та труднощі у застосуванні музикотерапевтичних технологій в інклюзивному освітньому середовищі?

11. Як забезпечити доступність та системність використання логоритмки у роботі з дітьми з ООП?

12. Які перспективи використання музикотерапії в безпечному освітньому середовищі під час війни?

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Міністерство освіти і науки України. Електронний ресурс]. – Режим доступу:

2. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> [shkola/derzhavnij-](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti)

3. [Закон](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145_19) України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145_19

4. Бухало, О.Л. Робоча програма «Логоритміка» для студентів ОПП Дошкільна освіта. 2019. 31.

5. Котломанітова, Г. Упровадження логоритміки в інклюзивне освітнє середовище початкової школи. Теоретична і дидактична філологія. Серія

6. «Педагогіка». Випуск 27, 2018. С. 84-93.

7. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навч. посіб. /С.Б. Кузікова. – К.: Академвидав, 2012. 320 с. (Серія «Альма-матер»).

8. Науменко С.І. Психологія музичності та її формування у молодших школярів. Навчальний посібник. К.КДП, 1993, 160 с.

9. Науменко С.І. Психологія музичної діяльності. Чернівці: ПП “Видавний дім. Родовід”, 2015. 408 с.

10. Науменко С.І. Психологія музичності та її формування у молодших школярів. Навчальний посібник. К.КДП, 1993, 160 с.

11. Солодовник М.К. Застосування логоритмічних вправ у роботі з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення. //Сучасні проблеми логопедії та

12. реабілітації (14 квітня 2017 року, м. Суми. с.143-148).

13. Шапочка, К. А. Курчатова, А. В. Навчально-методичний комплекс

14. навчальної дисципліни логоритміка та ігри в логопедичній роботі. К. 2019.С. 105 с.

15. Шишова І. Логопедична ритміка в системі підготовки студентів до корекційної освіти дітей з особливостями фізичного психомовленнєвого розвитку. Наукові записки. Серія: педагогічні науки. Випуск 147. К. 2005. С.145- 148.